

Remiss

Handläggare

Elin Hedman
Fältkontrollenheten
elin.hedman@havochvatten.se

Datum 2025-06-09

Dnr 2025-001955

Enligt sändlista

Remiss om ändring av föreskrifter som handlar om vägning och provtagning av fångst

Hantering

Havs- och vattenmyndigheten önskar ta del av era synpunkter på bifogat förslag till föreskrifter och konsekvensutredning. Förslaget gäller föreskrifter som handlar om vägning och provtagning av fångst i 12 kapitlet i Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (FIFS 2004:25) om resurstillträde och kontroll på fiskets område.

Förslaget föreslås träda i kraft den 2025-10-01

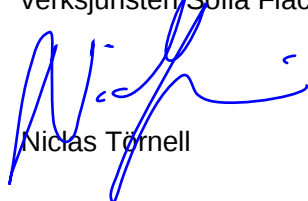
Remissvar ska ha inkommit till Havs- och vattenmyndigheten senast den 2025-08-11

Havs- och vattenmyndigheten ser helst att svaret skickas med e-post till havochvatten@havochvatten.se i Wordformat. Ange ärendets diarienummer i e-postmeddelandets ärendemening.

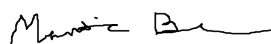
Havs- och vattenmyndigheten publicerar remissvar från myndigheter, företag och organisationer på sin webbsida. Remissvar från privatpersoner publiceras inte. Du hittar mer information om hur Havs- och vattenmyndigheten behandlar dina personuppgifter i samband med remisshanteringen på [Havs- och vattenmyndighetens webbsida](https://havochvatten.se/webbplatsen).

Eventuella frågor om förslaget kan ställas till Elin Hedman. Ange kontaktinformation i form av telefonnummer och e-postadress.

Denna remiss har beslutats av avdelningschefen Niclas Törnell efter föredragning av enhetschef Martin Bjerner. I den slutliga handläggningen av ärendet har även utredaren Elin Hedman och verksjuristen Sofia Flack medverkat.

Niclas Törnell

Martin Bjerner

Bakgrund och syfte

Enligt kontrollförordningen¹ så ska all fångst vägas artvis och uppgifterna ska noteras i en vägningsjournal. Grundregeln är att fångsten ska vägas vid landning men det finns möjlighet till undantag, till exempel att väga fångsten ombord till sjöss eller i vissa fall att väga ett urval av fisklådorna. För att tillämpa undantag krävs att Sverige har godkända provtagningsplaner som visar hur undantaget ska hanteras för att säkerställa korrekt vägning. Uppgifterna från vägningen ska förutom att noteras i vägningsjournalen även användas av fiskaren för att fylla i landningsdeklarationen. Uppgifterna i landningsdeklarationen ligger till grund för kvotavräkningen. De föreskrifter som finns på området kompletterar kontrollförordningen med detaljer gällande ansvarsfördelning, vågarnas utformning och vad en vägningsjournal ska innehålla. Det finns också mer precisa regler om hur osorterad pelagisk fångst ska viktbestämmas. De föreskrifter som nämnts föreslås ändras enligt detta remissförslag.

Flera delar i föreskrifterna avseende vägning av fångst behöver revideras. Anledningarna är bland annat att det har förekommit brister i föreskrifterna som lett till låg efterlevnad men också svårigheter att kontrollera och lagföra överträdelser. Bristerna har bland annat bestått i oklarheter i hur provtagning av osorterad fångst ska utföras och det saknas krav på dokumentation av provtagningen. Vad gäller vågarna saknas korrekt hänvisning till Swedac:s bestämmelser om krav på vågar.

EU-kommissionen genomförde under 2022 en granskning av Sveriges efterlevnad av vägningskraven enligt gällande EU-rätt och kom fram till att det finns mycket allvarliga brister vad gäller vägning och registrering av fiskeprodukter som landas i Sverige². Framförallt riktas kritik kopplat till landningar av pelagisk osorterad fångst och brister i vägning av bifångster vid dessa landningar. I EU-kommissionens rapport från granskningen identifieras brister när det kommer till kontrollen av landningar och tillämpningen av provtagningsplaner gällande vägning. För att komma till rätta med den fastslagna problematiken behöver Sverige omgående åtgärda bristerna.

Som en konsekvens av Kommissionens granskning har även ett utkast på handlingsplan tagits fram av Kommissionen. I handlingsplanen finns det direkta krav på åtgärder för att hantera de brister som konstaterats. Om Sverige inte uppfyller kraven i handlingsplanen så finns det risk för att kommissionen inleder ett formellt överträdelseärende mot Sverige.

Med anledning av ovanstående har Havs- och vattenmyndigheten bland annat påbörjat arbetet med att revidera provtagningsplaner och kontrollplaner kopplade till vägningen. Dessa planer ska godkännas av EU-kommissionen. Provtagningsplanerna är nödvändiga för att det ska vara tillåtet att frångå grundkravet om att all fångst ska vägas artvis vid landning.³ I dagsläget är en provtagningsplan gällande vägning av osorterad pelagisk fångst reviderad och godkänd av EU-kommissionen. I den planen finns detaljer kring metod och provtagning av osorterad fångst.

¹ Rådets förordning (EG) nr 1224/2009 av den 20 november 2009 om införande av ett kontrollsystem i gemenskapen för att säkerställa att bestämmelserna i den gemensamma fiskeripolitiken efterlevs.

² European Commission Directorate -General for maritime affairs and fisheries, Final verification report SE-22-D4-01-A, 2022, Havs och vattenmyndigheten dnr 2022-00382

³ Se artikel 60 rådets förordning (EG) nr 1224/2009 av den 20 november 2009 om införande av ett kontrollsystem i gemenskapen för att säkerställa att bestämmelserna i den gemensamma fiskeripolitiken efterlevs och artikel 70 Kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 404/2011 av den 8 april 2011 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 1224/2009 om införande av ett kontrollsystem i gemenskapen för att säkerställa att bestämmelserna i den gemensamma fiskeripolitiken efterlevs.

Dessa detaljer behöver Havs- och vattenmyndigheten föreskriva om och det är bland annat dessa föreskriftsändringar som föreslås i denna remiss.

Provtagningsplanen för vägning av osorterad fångst är framtagen i samråd med EU-kommissionen vilket har inneburit att Sverige inte ensidigt kunnat avgöra innehållet i planen och i förlängningen innebär det att det finns mycket begränsade möjligheter till flexibilitet när det kommer till alternativa lösningar av de identifierade bristerna. Provtagningsplanen tillämpas endast på pelagisk fångst som landas osorterad. För det fall det identifieras behov av ändring eller brister i förfarandet för vägning av osorterad fångst kan Havs- och vattenmyndigheten revidera provtagningsplanen. Detta görs genom att den reviderade provtagningsplanen på nytt skickas för godkännande av EU-kommissionen. Detta förfarande skulle kunna ta några månader att genomföra och beroende på ändringarna kan det innebära att planen inte godkänns.

Sammanfattningsvis är syftet med ändringarna i föreskrifterna, och med provtagningsplanerna, att säkerställa en korrekt vägning av all yrkesfiskad fångst och därmed en kvotavräkning som så nära som möjligt överensstämmer med de verkliga mängderna av varje art som fångats. Syftet är även att motverka felaktig redovisning av fångst, möjliggöra en effektiv kontroll av landningarna samt att möjliggöra lagföring av upptäckta överträdelser.

Följande delar föreslås i revideringen av föreskriften:

1. Det behöver göras flera ändringar vad gäller provtagning och vägning av osorterad fångst så att det tydligt framgår hur provtagningen ska gå till.
 - a. Möjligheten att provta enligt metod i enlighet med bestämmelserna i artikel 7.3 och 7.4 förordning (EEG) nr 3703/85 behöver tas bort eftersom denna provtagning har ett annat syfte än artbestämning och inte finns med som ett alternativ i provtagningsplanen för osorterade landningar.
 - b. Den föreskrivna provtagningsmängden på 0,5 promille samt minst 100 kg föreslås tas bort och ersättas med en tabell som visar hur många prover som ska tas beroende på mängden som landas. Provtagnings Tabellen är baserad på studier av Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU Aqua) gällande hur mycket prov som behöver tas för att få fram en överensstämmelse med artfördelningen i den osorterade fångsten. Tabellen har sedan granskats av kommissionen och förts in i provtagningsplanen. Minst 5 kg behöver tas vid varje provtillfälle och sedan samma provtagningsmängd vid varje provtagningsstillfälle. Metoden och tabellen för provtagning återspeglar vad som finns angivet i provtagningsplanen för osorterade landningar.
 - c. Provtagning ska göras innan storlekssortering.
 - d. Proverna föreslås sparas separat i minst en timme efter avslutad landning eller i en timme efter att landningen avbrutits för dagen för de landningar som pågår under flera dagar. Förslaget är en justering av det som står i provtagningsplanen för att förenkla hanteringen.
 - e. Proverna ska märkas så att de går att särskilja och koppla till dokumentationen. Syftet med att märka proverna är för att möjliggöra kontroller av innehållet i proverna och jämföra med vad som landats och vad som dokumenterats.
2. Ändring av hänvisning till Swedac:s föreskrifter vad gäller vågar till att upplysa om att Swedac har bestämmelser avseende detta. Hänvisningen görs genom beskrivning av vilka bestämmelser som avses istället för att exakt ange föreskriftsnummer.

3. Föreskriftsförslaget innehåller krav på dokumentation av provtagningen av de osorterade landningarna för att förbättra kontrollmöjligheterna. Förslaget innebär att provtagningen ska dokumenteras med landningsdatum och fartygsuppgifter. Dokumentationen ska även innehålla respektive provs namn och innehållet i varje prov ska redovisas artvis i särskild provtagningsjournal alternativt samma uppgifter digitalt. Provtagningsuppgifterna ska vara ifyllt inom en timme efter avslutad landning eller efter avbruten landning för dagen för de lossningar som pågår under flera dagar. Provtagningsjournalen ska sparas i tre år. Provtagningsresultatet ska användas för att fylla i uppgifter i vägningsjournalen. Provtagningsjournalen ska lämnas in eller uppvisas på myndighetens begäran.

Havs- och vattenmyndighetens föreslagna föreskriftsändringar med motivering

Föreskrifter som berörs

Fiskeriverkets föreskrifter (FIFS 2004:25) om resurstillträde och kontroll på fiskets område

Bemyndigande

Bemyndigande för de föreslagna föreskriftsändringarna finns i 5 kap. 7 § och 6 kap 8 § förordningen (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen.

Ikraftträdande

Föreskrifterna föreslås träda i kraft den 2025-10-01

12 kap. 6 §

Nuvarande lydelse:	Föreslagen lydelse:										
För fångster som förvaras osorterade ska vikten per art baseras på en artfördelning som fastställts genom stickprovtagning. Stickprovsstorleken ska vara 0,5 promille av landningen, men minst 100 kg. Stickprovet ska tas ut jämnt fördelat under hela landningen. Om vägning sker efter storlekssortering och endast de mindre storlekarna innehåller mer än en art, behöver stickprov bara tas i storleksfraktioner upp till och med den fraktion som innehåller minst 99 procent av en art. Vikten per art får även fastställas genom provtagning i enlighet med bestämmelserna i artikel 7.3 och 7.4 förordning (EEG) nr 3703/85. Vid vägning enligt 5 § första stycket av partier som förvaras osorterade ska artfördelning fastställas genom stickprovstagning före eller efter transporten. Provtagningen ska ha samma omfattning och utföras på samma sätt som beskrivs i första stycket, men avse de transporterade partierna. Stickprovsstorleken får beräknas med utgångspunkt från den sammanlagda vikten i den eller de transporter som härrör från samma landning. Om de landade partierna transporteras med flera fordon ska	För fångster som förvaras osorterade ska vikten per art baseras på en artfördelning som fastställts genom <i>provtagning</i>. Den som är ansvarig för vägningen är även ansvarig för <i>provtagningen</i>. <i>Provtagning ska ske innan storlekssortering. Lika stora prover om minst 5 kilo ska tas ut jämnt fördelat under hela landningen. Antalet prov ska tas enligt följande:</i> <table border="1"> <tr> <th>Uppskattad totalvikt i ton</th><th>Antal prover</th></tr> <tr> <td><i>Under 25 ton</i></td><td><i>10</i></td></tr> <tr> <td><i>25 ton–<200 ton</i></td><td><i>15</i></td></tr> <tr> <td><i>200 ton–<500 ton</i></td><td><i>30</i></td></tr> <tr> <td><i>Mer än 500 ton</i></td><td><i>50</i></td></tr> </table> <i>Proverna ska sorteras upp artvis och varje art ska vägas separat. Proverna ska märkas och sparas i en timme efter avslutad landning. Vid landningar som pågår i mer än en dag ska proverna sparas i en timme efter att landningen avbrutits för dagen.</i>	Uppskattad totalvikt i ton	Antal prover	<i>Under 25 ton</i>	<i>10</i>	<i>25 ton–<200 ton</i>	<i>15</i>	<i>200 ton–<500 ton</i>	<i>30</i>	<i>Mer än 500 ton</i>	<i>50</i>
Uppskattad totalvikt i ton	Antal prover										
<i>Under 25 ton</i>	<i>10</i>										
<i>25 ton–<200 ton</i>	<i>15</i>										
<i>200 ton–<500 ton</i>	<i>30</i>										
<i>Mer än 500 ton</i>	<i>50</i>										

<i>Nuvarande lydelse:</i>	<i>Föreslagen lydelse:</i>
stickprovet tas ut jämnt fördelat under samtliga lossningar från fordonen. Provtagning enligt artikel 7.3 och 7.4 förordning (EEG) nr 3703/85 får bara användas för att fastställa artfördelningen i samband med transport om transporten eller transporterarna innehåller samtliga provtagna partier och samtidigt inga andra partier.	

Motivering

Möjligheten att provta enligt metod i bestämmelserna i artikel 7.3 och 7.4 förordning (EEG) nr 3703/85 tas bort eftersom denna provtagning har ett annat syfte än artbestämning. Metoden finns inte heller med som ett alternativ i provtagningsplanen för osorterade landningar. Även kravet på att provta 0,5 promille eller minst 100 kg tas bort och istället ska provtagningstabellen användas. Provtagningstabellen är baserad på studier av Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU Aqua) gällande hur många prov som behöver tas för att proverna ska motsvara artfördelningen i den osorterade fångsten. Tabellen har sedan granskats av kommissionen och förts in i provtagningsplanen. Att en och samma tabell ska användas på alla osorterade landningar innebär att metoden blir enhetligt över landet. Föreslagen tabell innebär dessutom att totalmängden prov som behöver tas minskar från nuvarande krav vilket kan underlätta för aktören som tar proverna.

Ett minimikrav på lika stora prover om minst 5 kg införs vilket har som syfte att verka för en jämn provtagning, samt att provet ska vara så pass stort att det innehåller flera fiskar.

Att provtagning ska ske innan storleksfördelning är för att säkerställa att all osorterad fångst som landas provtas på likvärdigt sätt och det följer av provtagningsplanen för osorterade landningar. Om hela landningen sorteras artvis behöver inte provtagning göras. Hade provtagning även tillåtits efter storlekssortering i de delar som är osorterade så hade det inneburit att en metod även hade behövts tas fram för att säkerställa att de som anses vara art-rena boxar endast innehåller en art. Det hade även inneburit att provtagningsplanen för osorterad fångst hade behövts revideras och åter godkännas av EU-kommissionen. Ett framtagande av ny metod och revidering av provtagningsplanen hade tagit tid samt löpt risk att inte godkännas.

Proverna ska märkas och sparas i en timme efter avslutad landning samt vid landningar som pågår mer än en dag så ska proverna sparas till en timme efter att landningen avbrutits för dagen. Syftet är att möjliggöra kontroll av att prover tagits samt att kunna jämföra med uppgifterna i provtagningsjournalen. Ändringarna gör det möjligt för Havs- och vattenmyndighetens kontrollanter att genomföra en förenklad kontroll av en vägningsaktör genom att enbart ta ut ett stickprov av prover att kontrollera jämfört med att närvara vid hela provtagningen eller analysera hela provtagningsmängden.

För att underlätta för de aktörer som hanterar landningar under flera dagar har ett undantag gjorts för att spara prover till en timme efter avslutad landning. Undantaget bedöms ge Havs- och

vattenmyndigheten tillräckligt goda möjligheter till en effektiv kontroll. Även kravet att märka och spara prover i en timme efter avslutad landning finns med i provtagningsplanen.

12 kap. 7 §

<i>Nuvarande lydelse:</i>	<i>Föreslagen lydelse:</i>
De vägningssystem som ska användas vid vägning enligt 2-5 § § ska följa kraven enligt Styrelsen för ackreditering och teknisk kontrollers föreskrifter och allmänna råd (STAFS 2007:18) om icke automatiska vågar.	De vägningssystem som ska användas vid vägning enligt 2–6 §§ ska följa kraven enligt Styrelsen för ackreditering och teknisk kontrollers föreskrifter avseende CE-märkning, metrologisk tilläggsmärkning och plombering av icke automatiska och automatiska vågar.

Motivering

Nuvarande lydelse i föreskriften innehåller felaktig hänvisning till Styrelsen för ackreditering och teknisk kontrollers (SWEDAC) föreskrifter om icke automatiska vågar. Det saknas dessutom en hänvisning till kraven för en automatisk våg. De föreskrifter som är aktuella är STAFSS 2007:1, 2007:19, 2016:12 och 2024:7. Dessa föreskrifter är tillämpliga för vågar för vägning av fiskeriprodukter vad gäller märkning av vågar och plombering. För att undvika problem med att hänvisningar till dessa föreskrifter blir föråldrade när de omarbetas av SWEDAC anges inte de specifika STAFS numret i den föreslagna lydelsen. Havs- och vattenmyndigheten bedömer att bestämmelsen ändå på ett tillräckligt tydligt sätt hänvisar till de bestämmelser som är relevanta.

12 kap. 8 §

<i>Nuvarande lydelse:</i>	<i>Föreslagen lydelse:</i>
En vägningsjournal som förs i enlighet med artikel 70 i förordning (EU) nr 404/2011 ska utöver vad som där anges innehålla även följande information. 1. Vägningsansvarig enligt 1 § ovan. 2. Landningsdatum om annat än vägningsdatum. 3. Avdrag för vatten och is angivet i procent vid avdrag enligt artikel 74 i kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 404/2011. 4. Vid angivande av kilogram produktvikt för varje art; en separat uppgift om hur många kilogram produktvikt per art som understiger minsta referensstorlek för bevarande för arten i fråga. För vägningar som sker enligt 3 eller 5 §§ ska även följande information lämnas i vägningsjournalen. 1. I förekommande fall Havs- och vattenmyndighetens plomberingsnummer.	En vägningsjournal som förs i enlighet med artikel 70 i förordning (EU) nr 404/2011 ska utöver vad som där anges innehålla även följande information. 1. Vägningsansvarig enligt 1 § ovan. 2. Landningsdatum om annat än vägningsdatum. 3. Avdrag för vatten och is angivet i procent vid avdrag enligt artikel 74 i kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 404/2011. 4. Vid angivande av kilogram produktvikt för varje art; en separat uppgift om hur många kilogram produktvikt per art som understiger minsta referensstorlek för bevarande för arten i fråga. För vägningar som sker enligt 3 eller 5 §§ ska även följande information lämnas i vägningsjournalen. 1. I förekommande fall Havs- och vattenmyndighetens plomberingsnummer.

Nuvarande lydelse:	Föreslagen lydelse:
2. Antalet lådor som vägts vid stickprovsvägning enligt 3 §. 3. Antalet lådor totalt i det parti som stickprovsvägts enligt 3 §. 4. Den samlade nettovikten angiven i kilogram med en decimal för de antal lådor som vägts enligt 2 ovan. Vägningsjournalen ska bestå av ett häfte eller en bok med numrerade blad. Den som är skyldig att föra vägningsjournal kan välja att redovisa denna i den elektroniska fiskeloggboken enligt 6 a kap. 1 §. Vägningsjournalen ska fyllas i utan fördröjning så snart uppgifterna föreligger.	2. Antalet lådor som vägts vid stickprovsvägning enligt 3 §. 3. Antalet lådor totalt i det parti som stickprovsvägts enligt 3 §. 4. Den samlade nettovikten angiven i kilogram med en decimal för de antal lådor som vägts enligt 2 ovan. Vägningsjournalen ska bestå av ett häfte eller en bok med numrerade blad. Den som är skyldig att föra vägningsjournal kan välja att redovisa denna i den elektroniska fiskeloggboken enligt 4 kap. 1 § i Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2018:11) om befälhavares skyldighet att rapportera och anmäla yrkesmässigt fiske i havet. Vägningsjournalen ska fyllas i utan fördröjning så snart uppgifterna föreligger,

Motivering

Bestämmelsen innehåller en felaktig hänvisning till 6 a kap. 1 §. Hela 6 a kap i Fiskeriverkets föreskrifter (FIFS 2004:25) om resurstillträde och kontroll på fiskets område upphävdes under 2018 och bestämmelserna fördes över till Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2018:11) om befälhavares skyldighet att rapportera och anmäla yrkesmässigt fiske i havet. Den aktuella bestämmelsen finns i 4 kap. 1 § i HVMFS 2018:11. Hänvisningen uppdateras så att den blir korrekt.

12 kap. 9 § - ny föreskrift

Föreslagen lydelse:
<i>Provtagningsjournalen ska innehålla följande information.</i> <i>1. Provvikterna och provens märkning enligt 6 §,</i> <i>2. fartygsnamn och signal eller distriktsbeteckning samt</i> <i>3. datum för påbörjad landning.</i> <i>Viktuppgifterna i provtagningsjournalen ska användas för att fylla i vägningsjournalen enligt 8 §.</i> <i>Provtagningsuppgifterna ska vara ifyllda inom en timme efter avslutad landning eller efter en timme efter att landning avbrutits för dagen för de landningar som pågår under flera dagar. Samma uppgifter kan istället dokumenteras digitalt. Provtagningsjournalen alternativt de digitala uppgifterna ska sparas i tre år och ska lämnas in eller uppvisas på Havs- och vattenmyndighetens begäran.</i>

Motivering

Provtagningsuppgifterna föreslås dokumenteras i en provtagningsjournal. Denna kan ses som en bilaga till vägningsjournalen eftersom uppgifterna i den ska användas till att fylla i vägningsjournalen. Provtagningsjournalen är dock avskild från vägningsjournalen. Anledningen är att provtagningen kan ske på annan plats än själva vägningen. Provtagningen kan även utföras av annan personal än den som för vägningsuppgifterna och av dessa anledningar bedömer Havs- och vattenmyndigheten att det är ett lämpligt att de olika journalerna är skilda från varandra.

Havs- och vattenmyndigheten bedömer även att kravet bör vara att uppgifterna ska dokumenteras i provtagningsjournalen senast en timma efter avslutad landning. Detta för att överensstämma med hur länge proverna ska sparas. Det bedöms även vara lämpligt att provtagningsjournalen ska sparas i tre år och lämnas in på myndighetens begäran eftersom det är samma krav som på vägningsjournalen.

Bilagor:

Bilaga 1: Konsekvensutredning

Bilaga 2: Sändlista